

РАЗПОРЕЖДАНЕ

гр. София, 16 юни 2025 г.

по тълкувателно дело № 1/2025 г. по описа на Върховния касационен съд на Общото събрание на съдиите от Гражданска и Търговска колегии на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд

Тълкувателното дело е образувано с разпореждане от 18.02.2025 г. на председателя на Върховния касационен съд и и. ф. председателя на Върховния административен съд по искане от председателя на Висшия адвокатски съвет на основание чл. 125 вр. чл. 124, ал. 2 от Закона за съдебната власт (ЗСВ) за приемане на съвместно тълкувателно постановление от Общото събрание на колегииите на ВКС и ВАС по следния въпрос:

„Представлява ли участието в дружество с ограничена отговорност, включително в еднолично дружество с ограничена отговорност, търговска дейност по смисъла на Търговския закон съгласно чл. 41, ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация?“

Съгласно разпореждането за образуване от 18.02.2025 г. делото е докладвано на определените докладчици (съдия Марио Димитров, съдия Веска Райчева, съдия Кристиана Генковска) за произнасяне по чл. 8.1 от Правилата за приемане на съвместни тълкувателни постановления от колегииите на съдиите от Върховния касационен съд и от Върховния административен съд (Правилата).

В изпълнение на правомощията по чл. 8.1 от Правилата докладчиците са извършили проверка за съответствие на искането с изискванията на т. 5.1 и т. 5.2 от Правилата и са изготвили предложение относно неговата допустимост.

При извършването на проверката докладчиците са установили, че искането е направено от легитимирано съгласно чл. 125 от ЗСВ лице – председателя на Висшия адвокатски съвет, и е мотивирано с твърдения за наличието на противоречива съдебна практика. Искането формално съдържа реквизитите, посочени в чл. 127 ЗСВ и в т. 8.1 вр. т. 5.1 и 5.2 от Правилата.

Съобразно доводите в искането на председателя на Висшия адвокатски съвет, докладчиците по тълкувателното дело са приели, че относима към искането за тълкуване е разпоредбата на чл. 41, ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА) и препращащата част от нея – „търговска дейност по смисъла на Търговския закон“, при съобразяване на всички изменения и допълнения в нея, както и наличието на предпоставки за несъвместимост за заемане на длъжността кмет на община. В искането са посочени съдебни решения на Върховния административен съд (по адм. дело № 3009/2005 г., адм. дело № 6526/2005 г., адм. дело № 10185/2007 г., адм. дело № 4408/2016 г., адм. дело № 1336/2020 г., адм. дело № 5073/2023 г.), в които е застъпена тезата, че съдружникът в ООД осъществява търговска дейност по смисъла на Търговския закон в хипотезата на чл. 41, ал. 1 от ЗМСМА, въпреки че търговската дейност не се осъществява пряко от него, а от дружеството, като самото негово участие в дружеството, участието му при създаването

му и осъществяването на дейността чрез вземане на решения като съдружник обуславя извод за наличие на предпоставката за несъвместимост. Докладчиците са констатирали, че при осъществяване на правораздавателната дейност на ВАС от отделни състави не е установена противоречива или неправилна практика по чл. 41, ал. 1 от ЗМСМА. И извън цитираните в искането на председателя на ВАдвС съдебни актове, съдебната практика на Върховния административен съд еднозначно възприема становището, че участието на лицата, заемащи длъжността по чл. 41, ал. 1 от ЗМСМА (кметовете на общини, райони и кметства, кметските наместници и заместник-кметовете на общини и на райони) като съдружници в дружества с ограничена отговорност, макар и изрично да не е посочено в разпоредбата на закона, съставлява нарушение на забраната и основание за предсрочно прекратяване на мандата.

От анализа на приложената към искането съдебна практика на ВКС (решение № 21 от 25.03.2013 г. по т. д. № 290/2012 г. на Търговска колегия, Първо отделение, и решение № 60295 от 29.03.2022 г. по гр. д. № 3078/2020 г. на Гражданска колегия, Четвърто отделение), докладчиците по тълкувателното дело са заключили, че липсва съдебна практика на ВКС, по която поставеният за тълкуване въпрос да е бил конкретно разглеждан по реда на чл. 290 ГПК и чл. 274, ал. 3 ГПК.

Предвид изложеното докладчиците са приели, че по поставения въпрос не е налице противоречива съдебна практика на ВКС и ВАС, поради което на основание т. 8.2 от Правилата са предложили на председателите на ВКС и на ВАС да насрочат делото в закрито заседание за произнасяне по допустимостта на искането. В тази връзка докладчиците считат, че в предмета на тълкувателното дело не следва да се включват допълнително поставените в молба от адв. Ивайло Балкански след образуването на тълкувателното дело въпроси, а именно:

„1. Представлява ли участието в акционерно дружество (АД) търговска дейност по смисъла на чл. 41 от ЗМСМА и/или съгласно чл. 7 от Закона за държавния служител.

2. Представлява ли участието в общо събрание на съдружниците в ООД и/или в общо събрание на акционерите на АД, участие в орган на надзор, управление или контрол на търговско дружество по смисъла на чл. 41 от ЗМСМА и/или съгласно чл. 7 от Закона за държавния служител.“

По изложените съображения и на основание чл. 8.2 от Правилата за приемане на съвместни тълкувателни постановления от колегиите на съдиите от Върховния касационен съд и от Върховния административен съд

РАЗПОРЕЖДАМЕ:

I. НАСРОЧВАМЕ тълкувателно дело № 1/2025 г. на Общото събрание на съдиите от Гражданска и Търговска колегии на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд за разглеждане в **закрито** заседание на **10.07.2025 г. от 14.00 ч. в зала № 15** на Съдебната палата в гр. София, бул. „Витоша“ № 2, за проверка на допустимостта на искането на председателя на Висшия адвокатски съвет за приемане на тълкувателно постановление от Общото събрание на колегиите на ВКС и ВАС по следния въпрос:

„Представява ли участието в дружество с ограничена отговорност, включително в еднолично дружество с ограничена отговорност, търговска дейност по смисъла на Търговския закон съгласно чл. 41, ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация?“.

Съдиите от Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд и от Първа и Втора колегии на Върховния административен съд да бъдат уведомени за датата, часа и мястото на провеждане на насроченото закрито заседание.

II. Настоящото разпореждане да се публикува на интернет страниците на Върховния касационен съд и Върховния административен съд и в деловодно-информационните системи на двете съдилища.

Галина Захарова
Председател
на Върховния касационен съд

Георги Чолаков
И. Ф. председател на
Върховния административен съд